

Centrum Sztuki
Dziecka
w Poznaniu

**Nowe
Sztuki**
dla Dzieci
i Młodzieży

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministerstwa
Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Scenariusz zajęć oparty o sztukę teatralną

Kto? Co? Czasownik

AUTORKA

Dorota Ogrodzka

ETAP EDUKACYJNY

szkoła ponadpodstawowa

GRUPA WIEKOWA

od 16 lat

TYP ZAJĘĆ

lekcyjne, pozalekcyjne

CZAS REALIZACJI ZAJĘĆ

2,5 godziny

30 min wprowadzenie + 120 min część warsztatowa

KRÓTKI OPIS SCENARIUSZA

Punktem wyjścia dla warsztatu jest tekst dramaturgiczny „Kto? Co? Czasownik” autorstwa Tomasza Daszczuka. Tekst powstał w ramach 34. Konkursu na Sztukę Teatralną dla Dzieci i Młodzieży organizowanego przez Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu.

Scenariusz proponuje twórczą i refleksyjną pracę grupy wokół tekstu, który jest rodzajem kolażu, opowieści o postrzeganiu współczesności i codzienności przez młodą osobę. Tekst krytycznie i ironicznie przygląda się światu, z jego fragmentarycznością, niespójnością. Jest opowieścią o szkole, doświadczeniu mediów społecznościowych, relacji rówieśniczych, emocji, w których dominuje brak pewności, lęk przed przyszłością i pozorna nieskończoność opcji.

Scenariusz daje szansę grupie młodych osób na autorskie zmierzenie się z tekstem, wykorzystanie go do tego, by mówić o sobie, uruchomić wyobraźnię twórczą i współpracować na rzecz wymyślenia sposobu inscenizacji tekstu. Warsztat jest też okazją do podjęcia własnych pierwszych prób dramaturgicznych.

CELE ZAJĘĆ

- Rozwijanie uważności w zakresie czytania tekstów i umiejętności ich interpretowania.
- Kształtowanie i rozwijanie umiejętności rozpoznawania konwencji literackich.
- Kształtowanie i rozwijanie umiejętności nazywania kategorii i pojęć zawartych w tekstach literackich oraz umiejętności odnoszenia ich do kontekstu społeczno-kulturowego.
- Rozwijanie wyobraźni i odwagi twórczej oraz kreatywności osób uczestniczących.
- Rozwijanie umiejętności współpracy i podejmowania wspólnych decyzji także w konfrontacji z realizacją wspólnego zadania.
- Rozwijanie aktywnej postawy twórczej.
- Rozwijanie umiejętności obcowania z tekstami o charakterze abstrakcyjnym, nielinearnym.
- Kształtowanie i rozwijanie umiejętności formułowania i stawiania pytań.

TAGI, HASŁA TEMATYCZNE

społeczeństwo, komunikacja, współpraca

METODY I TECHNIKI PRACY

ćwiczenia improwizacyjne, dyskusja, praca z tekstem, rozmowa kierowana, zabawy i gry dramowe, burza mózgów, pokaz

ŚRODKI DYDAKTYCZNE, MATERIAŁY

- wydrukowany tekst dramatu dla każdej osoby uczestniczącej w warsztatach oraz jego trzy fragmenty niezbędne do pracy w grupach (druk fragmentów na formacie A3 z szerokimi marginesami do tworzenia notatek)
- dodatkowe materiały tekstowe (lista pytań)

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Na początku spotkania rozdaj tekst sztuki osobom uczestniczącym w zajęciach. Zorganizuj również sytuację wspólnego czytania tekstu, na głosy, w dowolnym, przypadkowym podziale. Ta część zajmie około 30 minut, jednak jest niezbędna do dalszej pracy (**30 min**).
2. Każda osoba wybiera z tekstu jeden przedmiot, zjawisko lub konkretny element, który chciałaby na początek wybrać jako coś, co jest jej bliskie, za pomocą czego może opowiedzieć o sobie, swoim dniu, swoim aktualnym stanie umysłu lub stanie emocjonalnym. Wszystkie osoby zapisują swój wybór na kartkach. Następnie chodząc po sali spotykajcie się w parach i opowiadajcie sobie wzajemnie o swoim wyborze. Jeśli w konkretnym, dwójkowym spotkaniu zdecydujecie, że mają ochotę wymienić się kartkami i przejąć wybór innej osoby, uznając go za własny i opowiadając za pomocą nowego zjawiska lub przedmiotu o sobie - możecie to zrobić. Na koniec tego działania zgromadźcie wszystkie kartki na środku (**15 min**).
3. Przyjrzyjcie się wspólnie zgromadzonym kartkom. Porozmawiajcie, inspirując się podanymi pytaniami (**10 min**):

Co myślicie, gdy na nie patrzycie? Jaki świat się wyłania z tego zbioru? O jakiej rzeczywistości opowiadają te hasła? Jakie macie uczucia, gdy na nie patrzycie?

4. Grupa dzieli się losowo na cztery 3-4 osobowe zespoły. Każdy zespół otrzymuje inny fragment tekstu, np. scenę lub kilka akapitów. Może być to wybór losowy.

Następnie zespoły otrzymują kartki z trzema hasłami:

Klimat

Skojarzenia/ konteksty

Sytuacja

Każdy zespół przygląda się fragmentowi pod kątem tych trzech kategorii i podejmuje próbę odpowiedzi na poniższe pytania:

Jaki klimat panuje w tym fragmencie? (próba określenia, nazwania)

Jakie są skojarzenia, odwołania, motywy, intelektualne konteksty fragmentu?
Jakie nawiązania do innych tekstów kultury rozpoznajecie? Jakie idee, pojęcia, kategorie?

W jakiej sytuacji mógłby zaistnieć ten tekst? W jakich okolicznościach, przestrzeni możecie go sobie wyobrazić? Kto go mówi? Jakie postaci?

Zachęć uczestników i uczestniczki do odważnego poszukiwania odpowiedzi, gry, zabawy z tym zadaniem. Poproś także o zapisanie haseł odpowiadających na pytania z wszystkich trzech obszarów (15 min).

5. Po wykonanym zadaniu następuje zamiana miejsc – każda grupa dostaje fragment innej grupy i jej notatki, mapę myśli. Korzystając z zapisanych notatek i fragmentu, przygotujcie plakaty – kolaże, będące wizualną odpowiedzią na ten fragment. Po wykonaniu zadania – zespoły prezentują kolaże (20 min).
6. Dokonajcie jeszcze jednej zmiany miejsc i zapoznajcie się z fragmentami tekstów, notatkami i kolażami. Dopiszcie do tekstu hasła, pytania, komentarze, uwagi – trochę tak, jak dopisuje się różne skojarzenia i komentarze na drzwiach w szkolnej toalecie lub na forum internetowym. Możecie dopisywać komentarze i pytania lub odpowiedzi do tego, co już dopisały inne osoby. Po chwili następuje ostatnia zmiana i ostatnie kilka minut tego typu pracy - dopisywanie komentarzy i haseł do kolejnego fragmentu (15 min).

7. Wróćcie do pierwotnych fragmentów każdej z grup. Przyjrzyjcie się notatkom, kolażom i dopiskom. Kolejnym etapem będzie przygotowanie przez grupy czytań performatywnych. Dopisane notatki możecie uwzględnić jako część tekstu. (15 min)

Ważne! W grupach zastanówcie się:

Które z dopisanych fragmentów włączycie w tekst, z czego rezygnujecie?

W jaki sposób czytacie, jak dzielcie tekst, czy stosujecie czytanie chóralne, jak pracujecie z głosem, czy włączycie w czytanie efekty dźwiękowe?

Czy planujecie działania ruchowe, szczególny układ przestrzeni, rozstawienie siebie w przestrzeni?

Do jakiej sytuacji nawiążecie? Jak zorganizujecie świat tego czytania?

Jak odniesiecie się do publiczności? Gdzie ją umieścicie, czy nawiążecie z nią relacje?

O czym jest ta opowieść, co z niej możecie wydobyć?

8. Pokaz czytań performatywnych tekstów. Po pokazach zespoły wspólnie rozmawiają o obszarach (15 min):

Co w czytaniach było ciekawego?

Co zwróciło szczególną uwagę?

O czym i jakie są to opowieści?

Jakie tytuły mogłyby otrzymać?

9. Rozmowa o doświadczeniu (15 min):

Przykładowe pytania:

Czym dla każdej, każdego z Was jest tytuł tego tekstu?

Czym dla każdej, każdego z Was była praca z tym dramatem?